

УДК 911.3

МОРГУН А.В., ЛУЖАНСЬКА Т.Ю.
Мукачівський державний університет

СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ

Культура є потужним засобом консолідації суспільства, відновлення історичної пам'яті, утвердження національної самосвідомості й патріотизму, зміцнення міжнаціонального миру та злагоди. За допомогою культури туризму формується активний, творчий інтелект та висока духовність особистості, інтелектуальний потенціал народу, що є головною умовою виходу суспільства на нові рівні цивілізації.

В умовах сучасності, проблема удосконалення законодавства у сфері охорони культурної спадщини є досить актуальною для України. Прийнято Закон України “Про приєднання України до Міжнародного центру вивчення питань збереження та відновлення культурних цінностей” (від 07.10.2015 № 720-VIII). Участь України в зазначеному Міжнародному центрі сприятиме обміну досвідом, навчанню українських фахівців у галузі охорони і збереження культурної спадщини новітнім реставраційним технологіям, а відтак – сприятиме підвищенню якості збереження культурної спадщини України. Нині доцільно розробки комплексний нормативно-правовий акт (Кодекс) охорони культурної спадщини в Україні, який є результатом кодифікації і правового регулювання суспільних відносин у пам'яткоохоронній сфері та об'єднує чинне законодавство різних галузей, що містять норми щодо збереження та охорони культурної спадщини. Має забезпечуватися принцип поважного ставлення до етнокультурних традицій та реліквій кожного з етносів, які мешкають на території України, з метою визначення та поцінування пам'яток у державі [1].

На сучасному етапі доцільно більше уваги в культурній сфері приділяти громадсько-державному управлінню, в якому головну роль відіграватиме громадськість: громадські, недержавні організації - творчі спілки, фонди, асоціації діячів мистецтв, національно-культурних центрів тощо. В такій моделі управління громадським структурам належатиме пріоритет у розробці державної політики і прийнятті управлінських рішень, а органи державної влади і управління залишатимуться виконавцями рішень, прийнятих демократичним шляхом [2].

У ЄС реалізується стратегічна мета створення “Європейського культурного простору”, яка базується на спільній Європейській культурній спадщині та орієнтований на стимулювання плідного міжнародного співробітництва. Поява в Європі цифрової культури відбувається одночасно із включенням традиційних культурно-освітніх закладів у європейський культурний простір. Становлення електронних бібліотек, оцифровування культурної спадщини та накопичення цифрового контенту є як однією із

основних тенденцій у сучасній культурі, так і об'єктивною умовою розвитку глобальної інформаційної цивілізації. Вжито заходи з міжнародного культурного співробітництва. Підписано Угоду між Європейською Комісією та Урядом України про участь України у програмі “Креативна Європа”. Програма є одним з найбільших проектів Європейської Комісії культурно-гуманітарного спрямування, яка надає великі фінансові можливості для розвитку культурного і креативного секторів у країнах - учасниках програми.

Реалізується проект COMUS – спільний проект Ради Європи і Європейської Комісії “Урбаністичні стратегії в історичних містах, скеровані громадянами”, який передбачає комплексну взаємодію органів влади усіх рівнів і місцевих громад з метою покращення існуючого міського середовища невеликих історичних міст, зупинення деградації історичного середовища та заохочення місцевих мешканців до активної участі у процесі прийняття рішень і розроблення стратегії розвитку міста з акцентом на об'єкти культурної спадщини. Пілотними містами проекту обрано є м. Жовква (Львівська область), Прилуки (Чернігівська область) та Луцьк (Волинська область). З метою піднесення патріотичного духу військовослужбовців та жителів прифронтових територій впроваджено культурно-мистецький проект “Національні творчі колективи та театри України – бійцям АТО”.

В Україні реалізується проект Дорожньої карти - “Культура 2025. Довгострокова національна культурна стратегія”, яка направлена на вирішення не тільки національних, а й регіональних і місцевих проблем із обов'язковим залученням до процесу її розробки ключових партнерів (міністерств, регіональних і місцевих органів влади, а також неурядового сектору).

У Стратегії Культура-2025 поступово впроваджено учасницьку модель урядування в культурі, що працює на засадах відкритого доступу і сприяє сталості сектора культури. Важливі зміни, які відбулися в Україні – створення нових культурних інституцій (у 2016 році з'явився Інститут книги, 2017 – Український культурний фонд, 2018 – Український інститут, який фактично почав діяти у 2019 році); впровадження грантів для недержавного сектору з державного бюджету; створення прозорих процедур і механізмів ухвалення рішень і т.д. [3].

Таким чином, принципи державної політики у сфері культури переростають в інституційні механізми взаємодії між суспільством та урядом і реалізуються в конкретних культурних, соціальних та дозвіллевих ініціативах. Найближчою перспективою у сфері культури в Україні передбачається максимальне впровадження елементів державно-громадського управління.

Література

1. Каткова Т. Г. Поняття культурної спадщини за міжнародним та українським законодавством / Т. Г. Каткова // Право і безпека. - 2005. - № 5. - С. 148-152.
2. Колодина Е.А., Радионова О.В. Проблемы и перспективы развития публично-частного партнерства в сфере культуры / Е.А. Колодина, О.В. Радионова // Известия ИГЭА. 2013. - № 4 (90). - С. 114-119.
3. Мінкультури презентує проект Дорожньої карти - “Культура 2025. Довгострокова національна культурна стратегія” // Офіційний сайт Міністерства культури України: - [Електронний] - Режим доступу : <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/376119>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>